

Pärnu Vabakooli tutvustus

2020/2021. õa õpib Pärnu Vabakooli 1.-9. klassis kokku 155 õpilast, koolis on 22 õpetajat.

Pärnu Vabakool on 1997. aastal kodanikualgatuse korras avatud lapsevanematele kuuluv eraüldhariduskool. Vabakooli idee pärineb Taani vabakoolide rikkalikust ajaloost ja toetub Eesti kooli traditsioonidele, Johannes Käsi ning taanlaste N.F.S Grundtvigi ja C.M. Koldi vaadetele. Kõnekas on Taani ühiskonna ja koolide demokraatialembus, mis on algusest peale sisse kirjutatud ka Pärnu Vabakooli DNAsse.

Kooli pidaja on MTÜ Pärnu Vabakooli Selts, mis koosneb Pärnu ja selle ümbruskonna ca 125 pere lapsevanematest. 2019. aasta lõpusirgel on HTM tunnustanud meie õpetajate meeskonda ja tegemisi kvaliteedimärgiga ehk tähtjatu tegevuslooga kõigile 3 kooliastmele. Just need kaks seika kokku annavad kooli tegevusele kirkad põhivärvid. [Oleme kogukondlik perekool](#), juba 24. kooliaastat põneva, inimväärse ja otsiva vaimuga koolimudeli ehe näide.

TEADLIK INIMENE

Vabakooli põhieesmärk on teadliku, eluterve, loova ja õnneliku inimese kujundamine. Kõik muud eesmärgid kutsutakse ellu selle põhieesmärgi heaks. [Teadlikust inimesest](#) saame rääkida koos [enese- ja sotsiaalse selgusega](#), mis on õppimise elementaarne EELDUS. Eneseselguse tagab enesetundmine koos soovi ja oskusega ennast juhtida. Endale ise eesmärkide seadmine ja oma tegevuse reflekteerimine

numbriliste hinneteta ning kujundavat hindamist väärtustavas koolis lubab kasvada lapse sisemisel motivatsioonil ja väärikusel. Sotsiaalse selguse loovad aga head suhted kaaslastega ning koostööoskus. Nii enese- kui sotsiaalset selgust aitavad luua õpilaste jaoks meie nädalaeesmärgid laste õpilaspäevikutes, hommikulaulmised, arenguvestlused, enesehindamine; õpetajate jaoks eneserefleksioon, samuti arenguvestlused, kovisioonigrupid, Kooli Süda meeskonnakohtumised. Selguse loomine on pidev põnev protsess - üks suur eneseavastamine.

Õpilasel aitavad iseennast mitmekülgsemalt tundma õppida ka hästi valitud õppemeetodid. Soovime, et meetoditena toetaks õppimist Vabakoolis nii aktiivõpe kui vaikuseminutid ja kõik, mis nende vahele jääb ning kooli põhieesmärgini teed rajab. Kogukondlike õppemeetodite rikkalik osakaal kooli igapäevaelus, nt projektõpe, hommikukogunemised, ühisõppimise meetodid, tööpingid jm võimaldab kaaslastega koos õppida elava suhtlemise kaudu. Erinevad liikumisvõimalused lasevad leida kooskõla elu liikuva iseloomuga (lisaks traditsioonilisele kehalise kasvatuses tunnile judo, jooga, loovtants, rahvatants).

Mida rohkem pöörata tähelepanu enese- ja sotsiaalsele selgusele, seda enam saavad takistusteta realiseeruda VÕIMALUSED õppimiseks: huvi, õpioskused ja tööpanus. Eelnevast lähtudes kuulub meie dialoogi õpetajate, õpilase-õpetaja, kooli-lapsevanema vahel sageli sotsiaal-emotsionaalse õppimise temaatika, kus oma kindel koht on nii enesevaatlusel, dialoogil, partnerlusel. Seda juba 1. klassist alates. Seega on Vabakoolis olulisimad üldpädevused just enesemääratlus-, sotsiaalne ning õpipädevus. Nii püüdleme laste iseene eksperimentide olemise poole. Seda on võimalik teha vaid koolis üheskoos ja koos koduga.

[Teadliku õppija eksperthinnang](#)

Experthinnangu lehte iseenda kohta täidab 5.-9. klassi õpilane klassijuhatajatunnis kaks korda aastas enne arenguvestluste perioodi. Samal ajal annab aineõpetaja hinnangu samades kategooriates Stuudiumis. Saadud andmed arutatakse läbi õppija eneseanalüüsina arenguvestlustel, kus sünnivad ka õpetaja ja pereringis vajalikud kokkulepped edasiseks. Mitmete arutelude tulemusena oleme veendunud, et taoline enesevaatlus aitab sündida teadlikul inimesel.

Teame oma arengukohti eksperthinnangu teemal. Esiteks - vajame veelgi paremat korraldust arenguvestlustel sõlmitud kokkulepete jälgimiseks ja järgmiseks. Kipume neid justkui unustama. Selleks muudame arenguvestluse kokkuvõtte selliseks, et nii sügisese kui kevadise vestluse kokkuvõtte koondub tervikuna ühte vaatesse pilguga hetkega haaratavaks tervikuks. Teiseks - peame jõudma eksperthinnangu veelgi parema selguseni, nt õpioskuste kaardistamisel. See tähendab, et on vaja täpsemalt nimetada konkreetseid õpioskused, mis õppijat

iseseisvumisel kõige enam aitavad, ning neid ka teadlikult kujundada. Kolmandaks on oluline arengukoht meeskonna jaoks see, kuidas suunata õppijaid oma koolielu või ka elu väljaspool kooli eesmärgistama.

Pärnu Vabakooli kõrgeim õpiväljund on komplekselt omandatud üldpädevused ehk **elupädevus**, s.t suutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja koostöiselt toimida igapäevaelus, teatud tegevusalal või -valdkonnas, perekonnas, tööl, avalikus elus ja kultuurikandjana. Kõrgeima õpiväljundi, elupädevuse omandamiseks piisab erinevate üldpädevuste kokkusõlmimisest. Põhimeetod on siin taas enesevaatlus, refleksioon, oma tegemiste mõju märkamine, tegemiste mõtestamine, tähenduse loomine. Ilmselt vajab õppija saatmine sellel teel ka väga kõrget õpetajateadlikkust.

Kuidas märkame, et see õpiväljund on saavutatud? Meil pole selleks kindlat küsimustikku, kuid ometi mõistame edenemist teatud kindlate märkide järgi. Näiteks märkimisväärne **küpsus 8. või 9. klassi õpilase isiksuses ja tegemistes**, kui tõdeme juba tükk maad enne lõpuaktust: “Kõik! Meil pole sellele noorele inimesele enam midagi õpetada!” Selline inimene vastutab, pakub välja ootamatult häid lahendusi ootamatult julgesti, teeb midagi väga omamoodi, arutleb, on laia silmaringiga, temaga on huvitav. Sageli on ka sellise õpilase vanem kõrge rahuloluga.

Et headest praktikatest tuge leida, oleme otsinud võimalusi õppida tundma koole, kus sama valdkonnaga tegeldakse. Nii külastasime inspireerival õppesõidul Rootsi nn teadmiste koole 2018. aastal, sel kevadel saime palju mõtteid ka Roostiku koolist. Tuleb tunnistada, et kuigi meie koolimeeskonnas on väga tugev grupp, keda see teema üle kõige köidab, on siiski ka õpetajaid, kes kuigi hõlpsasti õpilase isiksuse kujunemise sügavamate kihtideni veel ei jõua. See võib olla eestvedamise ja koolikorralduslik probleem, kuid ehk võib põhjusi otsida ka inimlikust mugavusest või ajanappusest. Hüpoteesina võib see olla siiski põhjustatud hoopis seni veel selgelt kokku leppimata väärtustest. On kõnekas, et muidu sõbralikus ja kokkuhoidvas meeskonnas tekitab sellise põhjapaneva väärtuse vaakum aeg-ajalt tuntavat ebakõla, sealt edasi rahulolematustki.

ISESEISEV ÕPPIJA

Distsantsõppeperiood kinkis meile uue arenguväljakutse - vajadus kujundada [iseseisvat õppijat ja individuaalset õpirada](#). Koolikeskkonna valdkonda edendades on võimalik sellegi vajadusega tegeleda nii, et mõlemad - nii uuenev koolikeskkond kui ka õppijaprofiil üksteist toetavad. Inimene ja tema keskkond on nii tihedalt seotud, et õieti saabki neid kahte vaid koos käsitleda.

[Distsantsõppe õppetunnid lapsevanemad](#)

Lapsevanemate tagasisidest saame õppida seda, et mida iseseisvam on õppija, seda rohkem vajab ta erilist, teistmoodi tarka ehk personaalsemat tähelepanu:

- 1) tema personaalsete vajaduste, huvide ja annetega arvestamist,
- 2) tunduvalt rohkem valikuvabadust,
- 3) maksimaalset võimalikku ainelõimingut, tänu sellele
- 4) tunduvalt mõistlikumat õppekoormust ning
- 5) vaid mõtestatud kodutöid.

Kõik nimetatud aspektid aitavad liikuda tähenduslikuma õppimise suunas iga õppija jaoks. Samuti võib just nendessamades aspektides peituda lahendus TLÜ 2020. aasta [kooliuuringu](#) kõhedust tekitava tulemusnäitaja leevendamiseks. Uuringu järgi tunneb ligi veerand õpilastest end koolis halvasti (*Raivo Juurak "Kuidas on sattunud Eesti põhikool PISA tippu?", ÕL 06.11.2020*)! Nõustume professor Mati Heidmetsa seisukohaga, et selle olukorra parandamine on Eesti hariduse järgmise aastakümne peamine ülesanne. Teame, et oleme õigel teetsal, milleni juhatas meid kindlakäeliselt just distantsõpe.

ÕPILASTE VAJADUSED, HUVID, ANDED

Uku kooli trepil (1. klass): “Direktor! Kas sa tead, mis mulle koolis kõige rohkem meeldib?”

Direktor: “Veel ei tea. Kas sa ütled mulle?”

Uku (pärast pikka mõttepausi): “Kõik!”

Õpilaste vajadused, huvid ja anded ilmnevad kergesti, kui koolikultuur põhineb üldinimliku kontakti väärtustamisel. Kui inimest käsitletakse imelisena, kui teda märgatakse. Kui koolis ongi nii, siis tuntakse üksteist lähedalt, palju lähemalt kui koolis, kus vaid õppekava täidetakse.

Me oleme julged küsima Pärnu Vabakoolis “[Mida sa praegu vajad?](#)” See on küsimus, mis hetkega inimese tema enda ja oma vajadustega kontakti viib. Kui inimesel on kontakt iseendaga, on võimalik luua ja hoida kontakti ka teistega. Nii võib küsida õpetaja õpilaselt, aga ka teiselt õpetajalt, kooli töötaja lapsevanemalt, kuid ka õpilane õpilaselt. Tõesti, miks mitte ka õpilane hoopis õpetajalt?

Küsimuse “Mida sa praegu vajad?” on meie koolikeskkonda toonud vaikuseminutite, teadliku õpetaja ja ka kovisioonikoolitused erinevatel aegadel.

Samuti on meil mõni kokkupuutepunkt taastava õiguse praktikaga ning ka supervisiooniga. Ka tõepinkidel kõlab see küsimus alati õigena. Mis saab olla parem kui koolitais inimesi, kes on teadlikud oma vajadustest ja neid väljendada julgevad ning ka saavad (selleks on varutud aeg ja koht)?

Õpilased vajavad koolielus kaasärääkimise ja koostöövõimalust, ka kooliruumi teemal. Eriti kogukondlikus koolis, kus dialoog on olemise põhiviis. Õpilased vajavad ka, et koolielu oleks elamuslik, mitmekesine, inspireeriv ja tähenduslik. Samuti vajavad nad, et koolielu oleks tasakaalus tempokad õppespurdid ja vaiksemad rahunemishetked: et ka rütm oleks vaheldusrikas ja tuleneks hetkevajadusest. Õpilased vajavad, et nende vajadustega arvestataks.

Õpilaste vajadusi, huvisid ja andeid oleme tundma õppinud peamiselt alates [tutvumisvestlustest](#), kui pere kooliga koostööd alustab, samuti [arenguveestlustel](#), mis meie koolis kaks korda õppeaastas toimuvad, [projektipäevadel](#), mis just nimelt huvidest lähtuvad, ja [tõepinkidel](#). Tõepingid on sotsiaalne kohtumispaik klassides, kus ruudukujuliselt paigutatud pingid õpilased ja õpetaja kokku toovad, kus kõik mured ja rõõmud koos läbi arutatakse, üksteist toetatakse, üheskoos elama õpitakse. Nägime tõepinkide kasutamist kui õppemeetodit Taanis 2018 ja see hakkas meile kohe meeldima, sest oli suurepärase meetodina Eestis siiski vähe kasutatud. Lihtsamalt öeldes on see hommikuring. Nime 'tõepingid' pani sellele õpilane, kes lisas: "Siin ei tohi valetada".

Õpilaste vajadused, huvid ja anded ilmnevad ka [õpilasesinduse](#) tösisis töös, kui kooli juhtkonnaga kooli kodukorda uuendusi planeeritakse või tunnijaotusplaani ettepanekuid arutatakse. On palju võimalusi teada saada õpilaste vajadusi, huvisid, andeid, samuti nendega arvestada, kui seda vaid soovitakse.

LÕIMING

Iga kooliaasta asetab inimesed uute valikute ja arenguvõimaluste keskpunkti. Viimastel aastatel oleme leidnud **ainete lõimimise** vajaduse, valu ja võlu. **1.-4. klass töötab üldõpetuse põhimõttel** juba mitmendat aastat. Rõhutame ja peame oluliseks lõimingut, et ainete vahel oleksid seosed ja lapsel kujuneks terviklik maailmapilt. Lähtume paljuski J. Käisi pedagoogikast, ehk juhtida õppijad võimalikult palju ise tegutsema. Tunniplaanis on meil klassiõpetaja nimi ja nii valibki õpetaja, millele ta millisel päeval kõige enam tähelepanu pöörab. Aluseks on ainekavad, igal nädalal on oma teema ja eesmärgid, mis on

lapsel päevikus. Nädala lõpus saab õppija ise analüüsida, kuidas nädala eesmärgid täidetud said. Üldõppe põhimõttel töötades ühendame väga palju erinevaid oskusi ja teadmisi. Sel viisil väheneb ka lapse õpikoormus. Selline lähenemine on tekitanud vajaduse läbimõeldult valida oma õppekomplekte, oluliseks kriteeriumiks on ainetevaheline lõiming, seotus õppekavaga ja lapsesõbralikkus.

Sel õppeaastal oleme otsustanud läbimurdelisi tegevusi ka **5.-6. klassi lõimitud õppetöös**. 5. klass läbis ja kandis juba ettegi oma selle õppeaasta esimese **lõiminguprojekti Pärnu terviseradadest**. Õpetajate indu näitab 5. klassi projekti kokkuvõttev analüüs, sh täienduste koondamine järgmiste õppeaastate samaks projektiks.

6. klassil on nüüd, 2. õppeperioodil käimas lõiming - näituse ettevalmistamine **teemal "Muld"**. Nii jätkame 2. kooliastmes kogu õppeaasta jooksul. Lõimimisel on potentsiaal siduda nii õpilaste kui õpetajate koolikogemus suursuguseks tervikuks. Ka meie käesolevas analüüsis valitud valdkond koolikeskkond annab hea võimaluse ainelõiminguks.

[Terviserajad Pärnus. 5. klassi tööleht](#)

VAHEKOKKUVÕTE 1

Tõepoolest, eelnevast on näha, et Pärnu Vabakool otsib oma ainuomast rada **tähendusliku õppimise** suunas. Täenduslik õppimine on

tähenduslikud baasteadmised, teadmiste kasutamine, ainelõiming, inimlik mõõde: eneseselgus, sotsiaalne selgus, huvi, teadmine, kuidas seda edasi õppida. Usume, et tähenduslikku õppimist viljeleval koolil on suur **võimalus kasvada tähendusega kooliks**.

Rohkem infot Vabakooli olemuse ja põhimõtete kohta leiab www.vabakool.ee

Analüüsi fookusteema ja eesmärk

Siinse eneseanalüüsi fookusteema on [nii vaimse kui füüsilise koolikeskkonna valdkonda süvenemine, sellega seotud väärtuste värskendamine, koolikeskkonna parendamisvaldkondade leidmine](#).

Juhtub harva, et mõni väärtus püsib vääramatuna aastaid või isegi aastakümneid. Selline haruldus on meie kooli stardiaastal sõnastatud mõte: [“Vabakool on elamus, armastus, turvatunne”](#). Seni pole teada kedagi, kes oleks selle väärtusena kahtluse alla seadnud, see võimas soov on vastu pidanud ajaproovile, kuigi paraku leiame oma koolielust kahjuks ka näiteid, kui selle väärtuse järgi ei toimita.

Oleme kogenud ka seda, et väärtused võivad nõ tühjeneda sisust, taanduda või lausa langeda. Sellest võib märku anda erimeelsus, pörkumine, rahulolematuse, raskemal juhul võõrandumine ning lahkuminegi. On huvitav, et väärtused vajavad sagedast ülevaatamist ja taasloomist. Muutuvad ühiskond, inimesed selles, uuenevad prioriteedid. Kõige sellega koos uueneb paratamatult kooli meeskond, kooliga liituvad lapsed ja nende vanemad on üha uued ning nad kannavad uut moodi väärtusi. Märkamatu vahetuvad põlvkonnad.... Koolis kunagi sõnastatud väärtused ei kõla selle kõigega enam kokku, ei toimi. “Vanadele olijatele” võib tunduda, et uutel polegi väärtusi! Võtab aega, kuni üksteist lähemalt tundma õpitakse ja ühiselt uued väärtused luuakse. Seetõttu on vaja väärtusi kindlasti aeg-ajalt üle vaadata, olla dialoogis, tunda konsensuseni jõudmise viise, jõudu ja rõõmu. Tavaliselt on uute väärtuste otsingul liitjaks lapsed, mõnikord ka ühine huvi või maailmavaade.

Eneseanalüüsi fookusteema valikul lähtusime kooli arengusuundadest, mis on sõnastatud [kooli arengukavas 2017-2021](#). Siin peame kõige olulisemaks just neid eesmärke:

- Töötajad on rahul tööalaste arenguvõimaluste, töökorralduse ja töökeskkonnaga.
- Kool loob ja rakendab võimalusi õpilaste individuaalsete arenguvajaduste heaks.
- Kooli arengu- ja õpikeskkond on inspireeriv, efektiivne ja turvaline ning vastab inimeste vajadustele.
- Arengukeskkond kujundab kooliperes keskkonna- ning ressursside säästliku kasutamise teadlikkust.

Samuti lähtusime fookusteema valikul [käesoleva õppeaasta eesmärkidest](#):

- Luua arengutingimused teadliku õppija kujunemiseks,
- Nii vaimse kui ka füüsilise koolikeskkonna parendamine.

Kõige mõjusam oli teema tõstatamisel [õpetajate kevadine koostööpäev](#) 06.03.2020. On väga huvitav, et üksteisest sõltumatult valisid kõik neli töögrupp analüüsi vajavaks just [koolikeskkonna valdkonna](#). See näitab, kui läbivalt oluline see kogu meeskonna jaoks on. Esmalt peeti silmas küll füüsilist keskkonda, kuid väga kiiresti sai selgeks, kui [lahutamatu](#) on see seotud ka vaimse keskkonnaga.

Juba 10.03.2020 [tutvustas kooli direktor](#) kogu tunnustusprogrammi ja kavandatavat fookusteemat [seltsi lapsevanematest koosnevale juhatusele](#).

Eneseanalüüsi eesmärgid Töötada läbi vaimse ja füüsilise koolikeskkonna valdkond, et jõuda värskes ning väärtuspõhises selguseseni. Selgitada välja parendusvaldkonnad.

Uurimisküsimused

Kuidas me koolikeskkonna temaatikaga koolis juba tegeleme?
Millised andmed näitavad selle aspektiga tegelemist tõenduspõhiselt?
Millised on valitud aspektiga tegelemise tulemused?

Milline on positiivne mõju õpilastele? õpetajatele?
Milliste andmete põhjal saame järeldusi teha?

Millised on analüüsist tulenevad kitsaskohad (parendusvaldkonnad) ja kuidas nendega tegeleda plaanime?
Kuidas jõuda inspireeriva koolikeskkonnani, kaasates erinevad osapooled?

Väärtusarenduse hetkeseis koolis

- *Kooli väärtusarenduse põhimõtted*

Vabakooli kogukond koosneb õpilastest, õpetajatest/kooli töötajatest, lapsevanematest ja kooli vilistlastest. Kogukonna liikmed loovad ja hoiavad kooli põhiväärtusi ning ühtset väärtusruumi.

Kooli põhiväärtused on [elamus](#), [armastus](#) ja [turvatunne](#). Need on vaidlustamata püsinud kooli loomisest saadik tänaseni. Koolis on vähe ideid, praktikaid, tegevusi, mis on kestnud juba 24 aastat. Järelikult on igaüks neist - elamus, armastus, turvatunne - kogukonnas oluliseks elatud.

Lapsevanem Epp:

“Mulle meeldib selle kooli viis tegeleda väärtuskasvatusega väga teadlikult ja läbimõeldult. Mulle meeldib, et õpilaste küsimusele “miks” on vastused olemas juba enne selle küsimuse tekkimist. Veel enam - õpilane elab igapäevaselt nende vastuste sees. Usun, et siin on meie koolidel palju õppida.”

Kooli väärtusi sõnastame regulaarselt arengukavakohtumistel, kuid juhtub, et ka jooksvalt, kui kipub tekkima väärtuskonflikt. Näiteks (viidates lapsevanema eespool toodud mõttele), kui õpilane “lämmatab” oma miksidesse kogu tunnirahu, nii et õpetaja vastatagi ei jõua. Mõnikord võib inimeste impulsiivsus, kasi eneseteadlikkus või -juhtimisoskus, ka mina-meie osakaalu tugev nihe mina suunas kõik sõnastatud väärtused kahtluse alla seada. Seda juhtub. Isegi koostöisel sõnastatud väärtused ei suuda lõpuni ankurdata pulbitsevat elu, mis deklareeritud väärtused ikka ja jälle kahtluse alla seab. See on hetk, kui ka väärtuste hoidjad võivad eksida teelt ja luua uue süsteemi, mis pole algusest peale elujõuline. Paljudes koolides on ette tulnud selliseid väärtusi. Ka meil.

Siit järeldub, et töö väärtustega peab olema pidev. Väärtuste disharmoonial võivad olla pikaajased ja soovimatud tagajärjed. Õnneks võime ka eksida, tohime olla haavatavad. Siis vaatame, kuidas koos edasi minna.

Ühepoolsel väärtuste sõnastamisel ei ole mõtet. On vältimatu kaasata õpilased, kooli töötajad, lapsevanemad. Väärtuste sõnastamiseks on palju viise ja meetodeid: maailmakohvik, erinevad ajurünnakumeetodid, hääletus, mitmesugused ühisõppemeetodid. Pärnu Vabakoolis on õnnestunud ja loova tulemuse andnud väärtusmärksõnade lahtisõnastamine tumma vestluse meetodil:

- **ELAMUS(LIK ÕPPIMINE)** on ligitõmbav kogemus; rõõmus taipamine, mis püsib kaua meeles. See annab meile kasulikud päevad ja tähendusega elu. On, mida edasi rääkida; see on ilutulestik inimese sees; õhinaga avastamine, rohkem ruumi hingamiseks ja tegutsemiseks;
- **ARMASTUS** on usaldus, rõõm, austus ja ausus. See toob meelde sõbrad, annab sügava rahu; avab väravad oluliseni. See on tunne, et kõik on võimalik. See teeb tugevaks, kartmatuks;
- **TURVATUNNE** on stabiilsus, rahu, usaldus ja muretus; koolielus alati kinnitatud turvavöö; see on teadmine, kes mina olen, kes sina oled, kes oleme meie. See on kindlustunne, et olen arvestatud. Turvatunde loovad meie loogilised ja olulised teod. See annab meile lõpmatuse perspektiivi.

[Elamus, armastus, turvatunne](#)

Väärtusarendust mõistetakse koolis kokkulepetena olulistel teemadel. Kooli väärtusarendus põhineb koostööl. Vabakoolis on arvukalt eri tasandil töögrupe, ka mitu sellist, kuhu kuulub nii õpilasi, õpetajaid kui ka lapsevanemaid (nt Rohelise kooli töögrupp).

- *Millised väärtused on kooli keskkonnas igapäevaselt kogetavad ja mil viisil?*

Kooli uute töötajate või külaliste värske pilk peegeldab nähtavate/elatavate väärtustena ikka ja jälle koostööd, rõõmsameelsust, julgust suhelda, üksteise kuulamistahet ja -oskust ning abivalmidust. Ise leiame, et oleme teadmishimulised, võtame arenguriske ja -väljakutseid, mõnikord inimevõimete piiril, unustades ehk ka töö- ja puhkeaja tasakaalu, ega lepi ebasoodsa paratamatusega, millel piisavalt põhjendust pole.

Õpilased kogevad motiveerimist, kutset uurima inimest ja oma keskkonda, koos imestamist selle maailma veidruse ja vägevuse üle, julgustamist teha asju omal moel, vabadust kaasa rääkida, tegutseda, eksida ja olla haavatav ning kurb, kuid kindlasti ka õnnelik. Aus on lisada, et kahjuks kogevad nad mõnikord väsimust, ebamõistlikkus mahus kodutöid, seda, et “peab” on suurem kui “tahan”. See annab palju mõtlemisainet.

- *Millised väärtused saavad rohkem tähelepanu? Miks?*

Üsna palju tähelepanu saab viimasel ajal teadliku õppija, lõimingu ja koostöövõimekuse teema (5. klassi lõiming, 6. klassi lõiming; Rohelise kooli keskkonnarühm, kahe klassijuhataja süsteem). Läbimurdejoonel on õppija individuaalse õpiraja ja iseseisva õppija teema ning võimalused.

Oleme korduvalt ja selgelt märganud, et õppijat frustrerib, kui õppimine ei ole “tema oma”, kui valikuvõimalusi napib, s.t. autonoomia on vähene, kui õppesisu suur pilt kipub kättesaamatuks jääma. Eluterve väljundita õpilane väljendab pahatunnet oma pinget anarhilisel, mitte konstruktiivsel viisil; kaob motivatsioon. Ta protesteerib mitmel erineval moel, levitab seda klassiruumis, see ulatub kaasõppijateni ja õpetajani. Kuigi keegi pole soovinud halba, on kõik osapooled justkui vastamisi selges väärtuskriisis. Südika meeskonnana oleme analüüsinud vajadust nüüdisaegse õpikäsituse rakendamise järele, et jõuda ilusatest sõnadest kaugemale - tegudeni. Oleme teinud konkreetse plaani, et jõuda koolis paradigma muutuseni õppimises. Eriti teeb rõõmu see, et klassijuhatajad on innukalt kavandatavate tegevustega kaasa tulnud (teeme kõik selleks, et peagi ühineks ka aineõpetajad). Samuti on arendusgruppi kaasamisel paarkümmend õpilast!

Seega nõuab mõnikord igapäevane elu ise kiiret tegutsemist, [käigu pealt uute väärtuste sõnastamist](#), hüpet tumedasse tundmatusse. See pole lihtne, eriti kui ühiskonnas samal ajal kõrge lainetus tunda annab, kuid paigale jääda ka ei saa. Kõige selle keskel olla on unikaalne võimalus, kui otse meie silme all sünnib põnev [uue ajastu väärtuste ja pedagoogika sümbioos](#). On lausa tunne, nagu mandrid laguneks koost ja moodustaks justkui teistmoodi reaalsuse, mis esialgu isegi sürreaalsena mõjub. Ja siis veel see piinav kahtlus, et õpilased on juba selles uues reaalsuses kohal, ootamas meid, täiskasvanuid järele....

Väga palju pöörame sellel aastal tähelepanu ka loodushoiule, laiemalt keskkonnateemadele, püüdes saavutada siingi püsivaid muutusi. Just eelmisel nädalal valis Rohelise kooli keskkonnarühm 12 teemast sellel aastal sügavamalt analüüsivamateks valdkondadeks [TOIT](#), [VESI](#) ja [taas KESKKOND](#). Igaüks võib märgata neis teemades seoseid väärtustega, samuti siinse analüüsi fookusteemaga. Kokkuvõttes on see üks paras kosmosereis!

- *Kuidas kommunikeeritakse kooli põhiväärtusi koolipere **kõikidele** osapooltele?*

Kooli põhiväärtusi kommunikeeritakse eelkõige vahetus igapävases suhtluses, õppe- ja töökorralduses, kooli sündmustel. Põhiväärtuste kommunikeerimise üks oluline kanal on ka iganädalane Kodukiri kooli kõikidele peredele. Lisaks on meil väga palju muid kohtumisi, kus põhiväärtused ühist maailmavaatelist platvormi loovad: klassikoosolekud ja -piknikud, arenguestlused, kogu kooli hommikukogunemised, klasside hommikuringid tõepinkidel, osalemine töögruppides, erinevad vaba aja veetmise vormid (nt töötajate suvepäevad) jm.

Näiteks algatas kord koolijuht õppeaasta alguses kogu kooli hommikukogunemistel vestluse teemal “Mida teha selleks, et kõigil oleks koolis hea olla?”. Vestlus jätkus hommikust hommikusse, kogudes nädala jooksul jõudu ja saates vähemalt osa lapsi ka edasise päeva tegemistes. Lühikese ajaga kogunes lastelt palju asjalikke mõtteid: “*On vaja olla sõbralik!*”, “*Aitame teisi!*”, “*Õpi hästi!*”, “*Ära karda olla viisakas!*” jpm. Jõudsime ka arutada, miks see hea on.

Veel üks näide. Kooli meeskonna meeleolukateks suvepäevadeks oleme omavahel jaganud huvitavad paigad, millest kahe päeva jooksul üksteisele räägime. Nii tutvustasime 2019 suve lõpus ise vist küll kõik Hiiumaa vaatamisväärsused ära, aasta hiljem Põhja-Eesti vahvamad kohad. Inimesed võtavad seda ühist jagamisringi innukalt. Nii elame väärtust, et igäühe panus loeb, koostööna sünnib parim.

Lapsevanematele kommunikeerime kooli põhiväärtusi peamiselt iganädalases Kodukirjas, kuid ka arenguestlustel, töörühmades, töö- ja spordipäevadel, heategevuslikel laatadel jm.

[Kodukirja näide, sügis 2020](#)

VAHEKOKKUVÕTE 2

1. On vaja teadvustada inimese ja vaimse ning füüsilise keskkonna vastastikune mõju.
2. Jõuda selleni, et iga inimene koolis võtaks vastutuse oma nii vaimse kui füüsilise keskkonna eest.
3. Ühendada nii vaimse kui füüsilise koolikeskkonna teema teadliku ja iseseisva õppija teemaga.

VALDKOND: KOOLIKESKKOND**Valitud aspekt**

Koolielu on õpilase ja õpetaja jaoks huvitav ja arendav ning igapäev on kaasrääkimise võimalus.

Analüüsitava aspekti valik lähtub eelkõige meie kooli põhieesmärgist. Teadliku, eluterve, loova ja õnneliku inimese kujundamine on siht, mis samaväärselt kõrge teadlikkusega arusaamist ja lahendusi vajab. Seega on valitud valdkond ning aspekt meie jaoks piisavalt väärtuslikud, et nende nimel valmis pingutama oleme.

Soovime koos Rohelise kooli keskkonnatöögrupiga ühendada kaks liini:

- 1) väärtustest lähtuvalt parendada nii vaimset kui füüsilist koolikeskkonda ning
- 2) teha seda viisil, et nii õpilased, töötajad kui ka lapsevanemad mõistaks inimese-keskkonna vastastikmõju, seetõttu tunneks selle valdkonnaga tugevat seost ning oleks inspireeritud kaasa arutama, ka väärtustest, samuti vajatavatest ressurssidest, ja tegutsema.

Selle kaudu taotleme, et inimene Pärnu Vabakoolis tunneks valitud valdkonnas end kompetentsena, seotuna, autonoomsena. Et kokkuvõttes oleks tänu sellele koolielu tema jaoks huvitav ning arendav.

- Mis eesmärgil valitud aspektiga tegeleme?

Meid üllatab valitud teema sügavus. Fookusteemasse süvenedes märkasime, et kooli põhieesmärk, kuigi inimese kvaliteeti kirjeldav, on meile endalegi üllatuslikult IGA SÕNA tasandil seotud ka koolikeskkonnaga:

*teadlik koolikeskkond,
eluterve koolikeskkond,
loov koolikeskkond,
õnnelik koolikeskkond.*

Saime teada kooli põhieesmärgina sõnastatud sihi varjatud olemuse - inimesel ja keskkonnal tema ümber, nii vaimsel kui füüsilisel, on katkematu püsisuhe. Pole võimalik kujuneda teadlikuks, eluterveks, loovaks ja õnnelikuks inimeseks koolikeskkonnas, mis neidsamu väärtusi ise ei kannal!

- Mida soovime saavutada?

Vaimne koolikeskkond peaks olema eelkõige avatud, kõigi jaoks iseendaks kasvamise vaimne ruum, kus igaüks on oodatud ja oma. Seal peab olema eksperimenteerimise ja ka eksimise ruumi, julgete väljakutsete ja võitude tähistamise ruumi.

Mida ootame füüsiliselt ruumilt; ruumilt, mis "soovib" olla inimesele toeks? Parimal juhul võiks see olla

- valguse ja puhtuse sümbol,
- nii püsiväärtuste kui loovate muutuste kandja,
- koostöö võimendaja,
- inspiratsiooni allikas,
- inimese arengu igakülgne toetaja.

Seega on koolikeskkond tänuväärne fookusteema, mis inimese elukvaliteediga otseselt ja sügavamaltki seotud on, kui me seda aimata oskasime.

- **Kuidas** valitud aspektiga tegeleme? Igapäevased praktikad

Vaimse koolikeskkonnaga oleme tegelenud rohkesti näiteks hommikulaulmistel. See on kooli esimesest päevast alates igapäevaselt toimuv hommikune kogu kooli kogunemine. Osalevad koolis sel hetkel olevad õpilased, õpetajad ning ka lapsevanemad. Peame oluliseks, et meie koolipere teaks ja tunneks üksteist. Hommikulaulmistel jagame olulist infot koolielu kohta, vanemad õpilased tutvustavad kogu koolile nii Eestis kui mujal maailmas toimuvat. Igal neljapäeval on loodushommik, kus õpilased esitlevad neid huvitavat looduse kohta.

Füüsilise koolikeskkonna tunnetuse edenemise heaks viime aeg-ajalt õppetöö teise keskkonda. Meile meeldib kogemusõpe, kui õppimisel on temperatuur, tekstuur, võibolla lõhn ja maitsegi. Näiteks looduslaager. Et Pärnu Vabakooli üks põhisuundadest on loodus, siis pöörame tähelepanu selle valdkonna impulssidele. Looduslaager toimub kogu koolile, keskendudes erinevatel aastatel erinevatele teemadele. Mõnikord elatakse päevi üheskoos mõnes looduskeskuses.

Füüsilist õppekeskkonda ning arusaamist sellest avardavad ka näiteks õuesõpe ja peenrapraktika.

Eraldi tooksime esile leiutamise. Peame seda äärmiselt tänuväärseks tegevuseks, mis lõimib erinevad õppeained orgaaniliselt. Seetõttu leiutavad meie õpilased 1.-9. klassis ja teevad seda rõõmuga. Viimastel aastatel oleme hakanud suurt tähelepanu pöörama leiutamisele kui ühele loovuse avaldumise vormile, mis arendab samas ka tehnilist taiplikkust. Osaleme iga-aastaselt Eesti Teadusagentuuri korraldataval õpilasleiutajate riiklikul konkursil. Juhendajateks on nii klassijuhatajad, aineõpetajad kui ka lapsevanemad.

- Millised on valitud aspektiga tegelemise **tulemused**?

Koolikeskkonna valdkonnas said algklassid oma korrusele uue lapsesõbraliku füüsilise õppepaiga. KÜSKi projekti toel on paigaldatud varbseinad, rippkõied, matid, suuremõdulised poroloonkuubikud mängimiseks, lauajalgpall. Nii lapsevanematel kui õpilastel on võimalus kaasa rääkida koduklassi kujundamisel. Nii on koolielu ja vahetunnid [elamuslikud](#) ning just seal, kümnete võimaluste maal on võimalik õppida, kuidas sõpradega [turvaliselt](#) mürgeldada ning miks on vaja vahetunni lõpus kuubikud kokku korjata: esiteks näeb see kena välja, teiseks on siis ka elupäästev evakuatsioonitee vaba sealt kiireks läbiliikumiseks. Milline eluline tarkus! Samuti saab õppida, milleks see koht veel passib - näiteks mõnusaks rahulikuks lugemispesaks. Oskuslike ja väärtusi kandvate täiskasvanute saatel saab lihtne lapsepärane koolikoridor justkui [kuninglikuks õppekeskkonnaks](#), kus vaimne ja füüsiline pool imearmsasti lahutamatult kokku sulavad.

Töötajate lähiminevikust tooksime näite vaimse koolikeskkonna valdkonnast. Kool pakub erinevaid koolitusi nii meeskonnale kui ka personaalselt. Koolitusvajadust on vaja kindlasti plaanida. Tavaliselt lähtub see kooli strateegilistest eesmärkidest. Samas võib vajadus koolituseks kerkida ka plaaniväliselt. On hea, kui plaan ja paindlikkus käivad käsikäes.

Oleme kogu meeskonnale pakkunud personaalse supervisiooni võimalust, kovisioonikoolitust ja Vaikuseminutite baaskoolitust. Õpetajate ja töötajate rahuloluküsitluste 2017 ja 2019 võrdlusena [on kool vaimse keskkonnana muutunud](#) erinevate inimese heaks ellu kutsutud praktikate poolest [oluliselt toetavamaks](#). Need muutused pole kooli tulnud iseenesest. Kui 2017 saime töökeskkonnaküsitluse tulemusena teada, et oleme kooli vajadustega tegelemise käigus jätnud inimeste vajadused kahetsusväärset tagaplaanile, tegime kannapöörde ning lõime mitmeid tegevusi, koolitusi, väljasõite ja nõustamisi just nimelt töötajatele. Sellest oli abi, töötajad tundsid pärast seda ennast märksa paremini. Seda näitas kordusküsitlus 2019. Usume, et töötajad kogesid, et on olulised, inimestena [väärtustatud](#). Nüüd räägime juba uuest meeskonna võimendamise perioodist...

- Milline on positiivne mõju õpilastele? **Milliste andmete** põhjal saame järeldusi teha?

Õpilased võtavad tänuga vastu enda poole suunatud tähelepanu koolikogemuse parendamiseks, eriti siis, kui nad kaasa arutleda ja tegutseda saavad. Selle aspekti tulemuslikkust oleme hinnanud rahuloluküsitlustega (õpilased, lapsevanemad, õpetajad, vilistlased, koolipersonal).

Rahuloluküsitluses uurime seitset valdkonda:

- I Suhted
- II Mina ise, kindlustunne ja tulevik
- III Info liikumine
- IV Õppetöö
- V Huvitegevus
- VI Kooli ruumid
- VII Kooli maine ja üldine heaolu

Rahuloluküsitlused on elektroonsed.

Siin näidiseks paberversioon - [Rahuloluküsitlus õpilastele](#)

Koolikeskkonna teema on jätkuvalt õhus. Koolikeskkonna teema on jätkuvalt õhus. Samuti kogume infot arenguvestluste käigus (nii õpilaste kui koolitöötajatega). Õpilaste vestlusel tegeleb klassijuhataja peamiselt eksperthinnangu kriteeriumite alusel (eneseteadlikkus, enesejuhtimine, sotsiaalne selgus jne). Oleme näinud, et arenguvestlused 2 korda aastas, novembris ja aprillis, omavad suurt osatähtsust õppija enese- ja sotsiaalse selguse, tema väärtuste ja aktiivsuse hindamisel. See väljendub laste arukuse edenemises nii, et seda ka kooli külalised või ka õppekäikudel kohatud inimesed ära märgivad. *“Teil on arukad ja julged lapsed!”* kõlab siis sageli. Seega on efektiivsete arenguvestluste pidamine ja kokkulepete sõlmimine õpilase, lapsevanema ja õpetaja vahel meie jaoks tähenduslik kui kvaliteetaeg enamasti ka õpilase ja lapsevanema jaoks.

Õpetaja arenguvestluse teemad sõltuvad kõige põletavamatest küsimustest. Nt viimasel, kevadisel arenguvestlusel oli jutuks teadlik ja iseseisev õppija, nüüdisaegne õpikäsitus, õppemeetodid; aga muidugi ka see, mis aitaks õpetajal veelgi jõudsamalt oma eesmärkideni jõuda, mida ta ise soovib arutada.

Nii rahuloluküsitlused kui arenguvestlused annavad väga head materjali koolikeskkonna edendamiseks. Kindlasti saame koolikeskkonna analüüsi alusmaterjaliks mitmekesiseid andmeid ka peagi läbi viidava [Rohelise kooli keskkonnavaatluse tulemusest](#). Samuti kutsume igal aastal õpilasi leiutamispäeval tähelepanelikult vaatlema ka oma koolikeskkonda, et sealt leida ainet leiutamiseks. Leiutamispäev toimus 12. oktoobril.

Näiteks leiutas 3. klassi tüdruk Keiti robotkinda kõikidele lastele, kes käivad trennides, kus laste sarnased jalanõud vahetusse kipuvad minema. Kinnas tunneb ära õige jalanõu ja reageerib vaikse signaaliga. 5. klassi poisid leiutasid abikella koolikiusamise vastu. Kui laps on hädas, saab ta vajutada kella nupule, mis edastab kutsungi õpetajale, kes saab appi tulla. Kui laps näeb, et saab kenasti ise hakkama, saab ta 7 sekundi jooksul kella välja lülitada. Kolmanda näitena toome 8. klassi tüdrukute leiutise taimehoolduseks nimega VEPSU, mis kaardistab taime niiskus- ja toitainevajaduse ning on suureks abiks toataimede hooldamisel.

[VEPSU - kirjeldus](#) ja [VEPSU - joonis](#).

Tore leiutis on ka 8. klassi segameeskonnalt - LÄVIK. See on nõ tark läätsevedelik, mis silmas sobival pluss- või miinusläätsiks tahkub ning 12 tunni pärast vedelikuna silmast välja voolab.

LÄVIK - joonis.

Oleme rahul, et meie õpilased on harjunud leiutama. Leidlik meel annab nende ellu lisaväärtuse ning on üldpädevuste kõrgeima vormi elupädevuse oluline osa.

Millised on eelnevast analüüsist tulenevad **kitsaskohad (parendusvaldkonnad)** ja **kuidas** planeerime nendega tegeleda?

Läbi on töötamata **inimese suhe ruumiga, inimese vajadused ruumis**. See on valdkond, mis on jäänud vaeslapse ossa ja võiks nüüd põhjani läbi valgustatud saada. Füüsilise koolikeskkonna ja inimese vahel Vabakoolis on tunda järjest rohkem ebakõla. Nüüdisaegse õpikäsituse eesmärkidele mõeldes näeme, et koolihoone ei vasta enam meie nõudmistele. Seda võib nimetada nõ **pedagoogiliseks ruumipuuduseks**. Kui iseseisva õppija kujundamine nõuab **mitmekesiseid õppipaiku rühmatööks või rahulikuks süvenemiseks**, siis pikad ühetüübilised koridorid ja suured ühetaolised klassiruumid, samuti õueala nappus õuesõppest huvituva kooli ümbruses ei suuda inimesi enam kuidagi inspireerida. Miks!? Kas sellepärast, et inimene on kujunenud koolis ehk arengu kiirteel Inimeseks2.0 ega mahu enam “vanasse mantlisse”? Kas oleme hetkes, kui vaimne koolikeskkond areneb kiiremini kui füüsiline? See teema innustab edasi mõtlema ja sõnastama käesoleva analüüsi valguses uuesti koolikeskkonna põhiülesanded. Õnneks on rahulolematust muutuste sütitaja!

Kuigi koolimajas on teostatud palju oskuslikke remonttöid, on siiski midagi jäänud vajaka. Kooli töötajate hulgas on järjest rohkem neid, kes on märganud, et siin-seal on vaja koolikeskkonna heaolule veelgi läbimõeldumalt tähelepanu pöörata. Kas ka analüüsi eelmises lõigus kirjutatu tõttu tahaks justkui mitmeid kooli jäänud esemeid kolaks nimetada. Koolitöö sisuline paradigmuuutus toob kui prožektorivalguses esile kõik, mis meid “uues elus” enam ei teeni.

Soovime jõuda olukorrani, kus

- nii vaimne kui füüsiline koolikeskkond on ühiselt väärtustatud, tähenduslik ja oluline,
- väärtused selles valdkonnas ja neist tulenevad praktikad on kokku lepitud ja rakendatud,
- koolipere on teadlik inimese ja koolikeskkonna sügavast vastastikmõjust,
- inimeste ootused koolikeskkonnale on võimaluste piires kõrged,

- koos loodud ühine heaolu on igaühe tunnetatud vastutus,
- koolikorraldus toetab seda kõike ning
- märgatakse ja tunnustatakse parema koolikeskkonna heaks panustanud inimesi.

Et selleni jõuda, plaanime

- hoida koolikeskkonna teemat dialoogis (Kooli Süda kohtumised, Rohelise kooli töögrupp, juhatus jm);
- värskendada ja ühtlustada koolipidaja, õpetajate, kooli töötajate ja õpilaste visioon kooli vaimsest ja füüsilisest keskkonnast; selle visiooni põhjal sõnastada uuesti väärtused;
- kujundada õpilaste panus keskkonda. Näiteks käivitada valitud hea disainitunnetusega õpilasgrupp, kes pakub oma lahendusi (nn disainipatrull);
- teha koostööd Rohelise kooli töögrupiga;
- hoida tegevuses kooli füüsilise keskkonna töögrupp, mille liikmed on juba nimetatud;
- lisada töötajate ja õpilaste motivatsioonipaketti hea tunnustamise tava vaimse ja füüsilise koolikeskkonna valdkonnas.

LÕPPKOKKUVÕTE

Koolikeskkonna teema on jätkuvalt õhus. Nüüd, kui oleme üle vaadanud, kuidas me koolikeskkonna temaatikaga koolis juba tegeleme, millised on valitud aspektiga tegelemise tulemused, milline on positiivne mõju õpilastele ja õpetajatele, millised on kitsaskohad ja kuidas nendega tegeleda plaanime, oleme jõudnud väga põneva teemapüstituseni - inimese suhe ruumiga, inimese vajadused ja miks mitte ka vabadus ruumis(t). See on tasand, millele pole me varem osanud mõelda. Eneseanalüüsi kirjutamine avas veelgi silmi, märkamaks kohati kõneldud ja elatud väärtuste ebakõla. Meist tähelepanelikemate jaoks võivad suured ilusad sõnad hetkega oma sära kaotada, kui väärtusi järgides vääratada, eriti, kui seda korduvalt tehakse. See, et koolikogukonnal jätkuks jaksu väärtusi taasluua ja neid ka elada, samuti, et jõuda inspireeriva koolikeskkonnani, nõuab kogu koolieluks vajalike tasandite komplektis kõrgemat meisterlikkust - juhtimine, õpetaja-töötaja areng ja tunnustamine, koostöö, õppetöö mõtestamine, õppemeetodid ning palju muud.

Tundlikult loodud ja hoolivalt jagatud väärtused on nagu säravpuhas õli, mis kogu kooli "masinavärgi" inimeste heaks sõiduvees hoiab, ka vaimse ning füüsilise koolikeskkonna valdkonnas. Iga krigin peaks tähelepanu köitma - kas õli on otsas, kas oleks vaja õlivahetust ehk kas

vajame väärtuste uuendamist. Või on sellega siiski kõik hästi, lihtsalt sõidusuunda on vaja täpsustada või uus käik sisse panna. Hea kooli edendaja leiab tee, kuidas teada saada, mida, millal ja millisel viisil teha.

Analüüsi koostasid ja selle valmimisele aitasid kaasa:

Ilona Must	- kooli direktor,
Eha Ristimets	- õppejuht, projektijuht, Loova Hariduse Keskuse juht, 6. klassi eesti keele ja kirjanduse õpetaja ja klassijuhataja, Pärnu Vabakooli lapsevanem, kooli pidaja esindaja,
Liia Severin	- õppejuht, 4. klassi õpetaja, eelkooli koordinaator ja õpetaja, kunstiringi juhendaja, Vabakooli lapsevanem, kooli pidaja esindaja,
Juri Larionov	- õppekorraldusjuht, kehalise kasvatuse õpetaja, 5. klassi klassijuhataja spordiringi juhendaja,
Raivo Rohtoja	- majandusjuht, tehnoloogiaõpetaja, kooli lapsevanem, kooli pidaja esindaja,
Margit Kalmet	- matemaatikaõpetaja, 9. klassi klassijuhataja,
Lidia Pyzhik	- vene keele õpetaja,
Merlin Laansoo	- 3. klassi õpetaja,
Ken Tilk	- haridustehnoloog, informaatikaõpetaja, IT-tugitöötaja,
Anne Tulver	- eripedagoog, 7. klassi aineõpetaja ja klassijuhataja,
Maris Vilisaar	- inglise keele õpetaja, Vabakooli lapsevanem, kooli pidaja esindaja,
Pille Avamets	- 2. klassi õpetaja, 6. klassi aineõpetaja, rahvatantsuringide õpetaja,

Birgit Rohtoja - kooli pidaja valitud juhatuse kevadine ja sügisene koosseis,
- kooli pidaja esindaja.

Eneseanalüüsiga kandideerime tunnustusele “Hea kooli edendaja”.